

Ontmoeting in Dordt, deur DR. H. J. WESTERINK. Uitgegee deur J. H. KOK, Kampen.

Die verskyning van hierdie werkie is 'n teken van die na-oorlogse tyd in Nederland. Daar het 'n kentering ingetree op meer as een terrein en ook op die godsdienstig-kerklik gebied. Wat voor die jongste wêreldoorlog, na die mens gesproke, onmoontlik was, het tydens die besetting van Nederland en daarna deur die werking van die Gees van God moontlik geword.

Nie alleen het die eeue-oue Herv. Kerk aldaar met sy „doorbraak” 'n vernuwing ondergaan en is die ou rigtingstryd deurbreek en moes dit plek maak vir die modaliteite nie, waarby nie alleen 'n nuwe benaming in die plek van die ou benaming gekom het nie, maar ook die verhouding van die modaliteite, of wil u rigtinge, tot mekaar vernuut is, maar ook het daar verandering ingetree in die verhouding van die verskillende kerke onderling.

Die afskeiding van 'n deel van die Geref. Kerk wat uitgeloop het op die stigting van die Geref. Kerke onderhoudende art. 31 van die Dordse Kerkorde, en ook die vereniging tussen die Herv. Kerk en die Geref. Kerke in Hersteld Verband, het meegehelp om die ou barrières tussen die kerke te deurbreek en 'n nuwe verhouding moontlik te maak. Die afskeiding het die Geref. Kerke 'n noot laer laat sing en die geleentheid geskep vir verootmoediging, terwyl die vereniging die Herv. Kerk gehelp het om sy vertrouwe terug te win en sy volle taak te aanvaar as Christus-belydende Volkskerk.

Van hierdie veranderde verhouding getuig hierdie publikasie. Dis immers 'n ondersoek na die vraag of die twee onderskeie kerke mekaar nie weer kan vind nie en so ja: hoe en waar? Want, so stel die skrywer dit in sy ondersoek, „we zyn allebei een bepaalde richting uitgetrokken.” Daarom die ondersoek om na te gaan of nie „uit gewoonte gescheiden” gehou word, „wat in Christus een is en op aarde ook een kan zijn.” (bl.103)

In sy ondersoek bepaal dr. Westerink hom tot verlede, hede en toekoms.

Uit die *verlede* toon hy die kerklike toestande en sienswyses aan gedurende die vorige eeu in Nederland tot om en by die Doleansie.

Uit die *hede* laat hy ons sien wat daar gedink en geskryf word oor die probleem van die verhouding van die twee onderskeie kerke tot mekaar vanaf die tyd van Hoedemaker tot vandag toe.

In die derde deel, wat oor die *toekoms* gaan, beluister hy die stemme, soms hartstogtlik, wat opgaan vir kerklike eenheid en veral merkbaar onder die jongeres is.

Die waarde van sy benadering van die vraagstuk lê vir ons veral in sy objektiewiteit. Hy laat sy lesers nie alleen hoor wat van die kant van sy eie kerk, die Gereformeerde, gesê word nie, maar ook wat die mening is van vooraanstaande leiers onder die geleedere van die Herv. teoloë.

Hy kom tot die slotsom dat die skeiding eintlik net *deur Dordt* bepaal word en sy oplossing is dat juis in Dordt Hervormdes en Gereformeerdes mekaar moet vind.

Dit was prof. Haitjema wat jare gelede dit as sy mening gegee het dat daar twee lyne in die Reformatoriese teologie is, wat parallel loop vanaf die Hervorming tot op ons tyd. Die een is die strakkere lyn wat vanaf Calvyn loop oor Voetius, en Dordt, oor Afskeiding en Doleansie, oor die sinode van Assen en die Vrye Universiteit tot op vandag. Die tweede lyn is minder strak, minder reglynig. Dit begin by Calvyn en loop dan oor die Nederlandse Geloofsbelofenis, en die Heidelbergse Kategismus, oor Hoedemaker en die Verband tot Kerkherstel deur tot op vandag.

Miskien sien ons dit goed as ons meen dat die Geref. Kerke, ondanks die beklemtoning van die ontmoeting in Dordt deur dr. Westerink, tog besig is om sy lyn om te buig, sodat op Gods tyd eindelijk die twee parallelle lyne mekaar sal raak. Die strakke lyn is reeds deur dr. Schilder en sy meestanders oorgeneem uit die hande van die kerke van die Doleansie en sal dan seker deur e.g. in die toekoms strak gehou word.

Om Dordt dan as „sine qua non” te stel vir die ontmoeting tussen Hervormdes en Gereformeerdes vind ons die fout by dr. Westerink c.s. Waarom word in die plek van Dordt nie gestel die Heidelbergse Kategismus of al drie die Formuliere van Enigheid nie? Waarom juis die reglynigste van die drie belydenisskrifte? Is dan die Dordtse Leerreëls dié uitstaande leerboek van albei, Hervormd sowel as Gereformeed? Is dit nie juis die Heidelbergse Kategismus wat deur albei kerke as die meeste van die drie beskou word nie?

Daarom as die ontmoeting in Dordt nie wil vlot nie, waarom dan nie die ontmoeting in Heidelberg nie? Moontlik sal dan veel eerder in sig kom wat deur so baie beoog word wat vir die ekumene voel.

Hierdie werkie prikkel tot nadenke en behoort geles te word.

JOH. DREYER.